

استفاده از فضولات طیور پرتوتابی شده در جیره بره‌های پرواری

مصطفی علیخانی^{۱*}، فرشاد زمانی دهکردی^۲، جوادپوررضا^۲، فرشید خیری^۲

(۱) دانش‌آموخته کارشناسی ارشد، تغذیه دام، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد. (۲) عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد

Mostafaalikhani1987@gmail.com

چکیده

این پژوهش به منظور استفاده از کودمرغی پرتوتابی شده در جیره‌های بره‌های پرواری نژاد لری بختیاری انجام شد. در این تحقیق تعداد ۱۵ راس بره نر لری بختیاری به ظاهر سالم با میانگین وزن $31 \pm 24/22$ کیلوگرم پس از شیرگیری در قالب یک طرح کاملاً تصادفی با ۳ تیمار و ۵ راس بره در هر تیمار در قفس‌های انفرادی به طور تصادفی تقسیم بندی شدند. کود مرغی جمع آوری شده از یک واحد مرغ تخم گذار با روش پرتودهی گاما با رادیو ایزوتوپ کبالت 60 عمل آوری شده و مورد آزمایش قرار گرفت. به طور کلی استفاده از کود مرغی پرتوتابی شده در جیره تا میزان ۲۰ درصد کنسانتره و در سطح ۵ کیلوگرمی قابل مصرف بوده و اختلاف آماری معنی داری با گروه شاهد نداشت و از لحاظ اقتصادی این گونه جیره مناسب تر بود.

کلیدواژه‌ها: کودمرغی، پرتوتابی، بره، صفات رشد، لاشه

مقدمه

کمبود منابع خوراک دام، به ویژه مکمل‌های پروتئینی به عنوان مهم‌ترین عامل محدودکننده در دامپروری کشور محسوب می‌شود. (شریفی، ۱۳۷۰). علاوه بر این کود مرغی حاوی مقادیر قابل توجهی از مواد معدنی مورد نیاز دام‌ها از جمله کلسیم، فسفر، منیزیم، مس و روی بوده که در تأمین نیازهای مواد معدنی دارای اهمیت می‌باشد (فضائلی و مقصودی، ۱۳۸۸)

روش انجام آزمایش

پس از تهیه جیره‌ها، خوراک روزانه به میزان ۴۰ درصد علوفه (فقط یونجه) و ۶۰ درصد کنسانتره مصرفی برای هر تیمار تهیه گردید به روش مصرف آزاد و اختیاری در اختیار هر گروه قرار گرفت، و باقی مانده خوراک‌ها بصورت روزانه جمع آوری و در پایان هر هفته توزین شد. جیره‌های آزمایشی از زمان شیرگیری شده حدوداً سه ماهگی تا ۸۵ روز پس از آن در اختیار دام‌ها قرار گرفت ضمناً برای عادت پذیری دام‌ها، ۱۵ روز خوراک در اختیار دام‌ها قرار گرفت. پس از آن اطلاعات مربوط به شاخص‌های خوراک داده شده و باقی مانده آن، وزن اولیه، وزن کشی هر ماه یکبار و وزن پایانی اندازه‌گیری و ثبت شد و خوراک مصرفی، افزایش وزن روزانه، ضریب تبدیل محاسبه گردید (زمانی، ۱۳۸۴).

نتایج و بحث

نتایج نشان داد که تیمارهای مختلف آزمایشی در وزن نهایی بره‌های پرواری تأثیر معنی‌داری نداشت که این نتایج با نتایج به دست آمده در آزمایش خلیل و همکاران (۱۹۹۵)، همخوانی دارد. پاتیل و همکاران (۱۹۹۳) همچنین با جایگزین کردن کود مرغی به جای بخش کنسانتره در گوساله‌های آنگوس، ماده خشک مصرفی به طور معنی‌داری در مقایسه با جیره شاهد کاهش یافت. کیوسلی و همکاران (۲۰۰۴). ماده خشک و ماده آلی مصرفی دام‌ها تحت تأثیر جیره‌های آزمایشی قرار نگرفت که در آزمایش حاضر این نتیجه همخوانی دارد.

با توجه به نتایج بدست آمده وزن زنده‌ی بره‌های نر پرواری در هنگام کشتار تفاوت آماری معنی داری نداشت اگرچه از نظر عددی گروه ۲۰ درصد کود مرغی افزایش بیشتری را نشان داد. وزن لاشه گرم و سرد از تیمار ۱۰ و ۲۰ درصد کود مرغی به ترتیب ۲۷۴۵۲ و ۲۸۴۷۰ گرم به دست آمد که این موضوع نشان‌دهنده افزایش وزن در لاشه گرم و سرد در این تیمارها می‌باشد کروس و همکاران (۱۹۸۷)، اوبیدات و همکاران (۲۰۱۱) و کایونگ و همکاران (۱۹۹۶) نیز نتایج مشابهی را اعلام کردند.

نتیجه‌گیری کلی

با توجه به سلامتی کامل بره‌های کشتار شده و طعم و رنگ کاملاً یکسان با گروه شاهد می‌توان بیان کرد که سطح پرتو داده شده ۵ کیلو گری هم کافی بوده و از نظر کاهش بار میکروبی شدت اشعه تاثیر چندانی بر کلنی کانت نداشت. از نظر دستاورد اقتصادی موضوع مورد بحث به اهمیت جایگزینی مناسب کود پرتو داده شده را با علوفه‌ها و کنساتره‌های گران قیمت بازار امروز کشور را نمایان و مبحث روبه شکست پرواربندی و مدیریت مناسب دام کشور را نشان می‌دهد می‌توان بهره اقتصادی این طرح را توجیه کرد و از همه مهم تر بحث استفاده از انرژی‌های نو در راستای اهداف بلند جمهوری اسلامی از استفاده صلح آمیز از انرژی اتمی و ارتباط با صنعت دامپروری را خاطر نشان کرد.

منابع

- شریفی، ک. (۱۳۷۰). کاربرد کود مرغی (بستر جوجه‌های گوشتی). در تغذیه گوسفند و بررسی اثرات آن بر تعدادی از پارامترهای خونی. پایان نامه دکترا. دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران
- فضائلی، ح. و ق. مقصودی نژاد. (۱۳۸۸). استفاده بهینه از پسماندهای کشاورزی در تغذیه دام. دانشگاه تربیت مدرس استان تهران
- Arieli, A., Petch, H., Zamwell, S. and Tagari, H. (1991). Nutritional adaptation of heifers to diets containing poultry litter. *Livestock Production Science*, 28:53-63
- Cross, D.L., Skelley, G.C. and Thompson, C.S. (1978). Efficacy of broiler litter silage for beef steers. *Journal of Animal Science*, 47:544-551.
- Capucille, D.J., Poore, M.H. and Rogers, G.M. (2004). Growing and finishing performance of steers when fed
- Khalil, I.A., El-Sayaad, G.A.E., Khalil, H.H. and Redman, M. (1995). Inclusion of dehydrated broiler litter in Friesian calves diets. 1- Effect on digestibility, body weight gain and feed conversion. *Annals of Agricultural Science, Moshtohor*, 33:137-145.
- Patil, A.R., Goetsch A.L., Galloway, D.L. Sr. and Forster, L.A., Jr. (1993)., Zamani.F.(2005). The nutritional requirements of growing lambs. Final Report, Research Project Completed. Research Center for Agriculture and Natural Resources CHarmahal and Bakhtiari.page354